

ת"פ 52605/06/18 - שחר גינוסר נגד מדינת ישראל, שרה נתניהו, עזרא סיידוף

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 52605-06-18 מדינת ישראל נ' נתניהו ואח'

בפני	כבוד הנשיא אביטל חן
המבקש:	שחר גינוסר
נגד	
המשיבים:	1. מדינת ישראל 2. שרה נתניהו 3. עזרא סיידוף

החלטה

בקשה לעיון בחומר חקירה המילולי שנאסף בהליכי החקירה במסגרת התיק שבכותרת, וכן בקשה לפרסם את תיעוד החזותי ונתה החקירה, מכוח סעיף 13 לחוק סדר הדין הפלילי (חקירת חשודים), התשס"ב-2002 (להלן - **חוק חקירת חשודים**).

בפני צירופם של המשיבים 1 ו-3 לבקשה, ברור מנוסח הבקשה ומהתגובות שהוגשו בעקבותיה, כי הבקשה מתייחסת למשיבה 2, להרשעתה היבטים ציבוריים, בהיותה רעייתו של ראש הממשלה.

ההליך המשפטי בעניינה של המשיבה 2 הסתיים ביום 16.6.19 בהרשעת המשיבה 2 על-יסוד הודאתה בכתב האישום, בעבירה שעניינה קבלת דבר תוך ניצול מכוון של טעות הזולת, לפי סעיף 416 סיפא לחוק העונשין. בהתאם להסדר טיעון שנערך בין הצדדים נדונה המשיבה 2 לקנס ולפיצוי לטובת אוצר המדינה.

הות הבקשה ונימוקה

עיתונאי במקצועו, מנמק בקשתו על שני חלקיה, בצורך לבחון את התנהלותן של המשטרה ושל הפרקליטות בהליך התיק של המשיבה 2 ובהליך המשפטי, זאת לנוכח טענות שונות שהופנו כלפי גורמי אכיפת החוק בדבר הכבדת ידם על המשיבה וזרם זרים או פוליטיים, ולחלופין בשל טענות שהמשיבה 2 זכתה להקלה בדין בשל מעמדה.

ולנוכח סיום ההליך בהסדר טיעון "שלא באופן פומבי" (כך לשון הבקשה) סבור המבקש כי קיים אינטרס ציבורי מובהק לפת תיעוד הווידאו של חקירת המשיבה 2, שיאפשר התרשמות בלתי אמצעית מחקירתה, לצורך גיבוש עמדתו של הציבור

ה ציבורית בעלת חשיבות.

מוקי התנגדותה של המשיבה 1

בת המדינה, לא הוכיח המבקש אינטרס ממשי ועניין ציבורי המצדיקים מתן היתר לפרסום הנדרש, ועל-כן אין לחרוג מהכלל
ה על איסור פרסום תיעוד ויזואלי או חזותי של חקירה. בתגובתה מיום 3.12.19 בעקבות פניית בית המשפט, ציינה המשיבה 1
מוקיה רלבנטיים אף ביחס לבקשה לעיון בחומר החקירה שבכתב.

טענה המשיבה 1, כי נשקלת אפשרות להגיש תביעה אזרחית נגד המשיבה 2, וככל שיוחלט על הגשתה ויתנהל הליך אזרחי
, יהווה הדבר שיקול משמעותי נוסף, למניעת חשיפת חומרי החקירה, העשויים להוות ראיות בהליך האזרחי.

מוקי התנגדותה של המשיבה 2

בת המשיבה תכליתה של הבקשה, על שני חלקיה, אינה אלא רצון לספק את יצר הסקרנות והחטטנות של המבקש וציבור
יין.

דר אינטרס לגיטימי לקבלת היתר לפרסום תיעודה החזותי של חקירת המשיבה 2 ובשל החשש לפגיעה בצנעת הפרט שלה ושל
ת העדים שנחקרו בפרשה, מבקשת המשיבה 2 לדחות את הבקשה, תוך חיוב המבקש בהוצאות.

מוקי התנגדותו של המשיב 3

יב 3 מתנגד אף הוא לבקשה, שכן הצגת חומר החקירה בפני הציבור על-מנת שזה יגבש את עמדתו, איננה עילה ראויה למתן
לעיון בתוצרי החקירה.

שובת המבקש לתגובות המשיבים

בתו לתגובת המשיבים, טען המבקש כי ההליך המשפטי בעניינה של המשיבה 2 זכה להד תקשורתי בכל שכבות הציבור ובכל
המדיה ועורר פולמוס ציבורי, אשר עשוי להשפיע גם על מקבלי ההחלטות בממשלת ישראל "המכירים את הנאשמים, ואוחזים
דה כזו או אחרת".

קש כולל בתשובתו דוגמאות לדעות של אישי ציבור על הפרשה ועל ההליך המשפטי, ומצטט מדברים שנאמרו בדיונים בבית
פט, אודות החשיבות הציבורית שבניהול ההליך.

בת המבקש, תכלית הבקשה היא להסיר את העמימות מאופן ניהול ההליך בשל השפעתו על אמון הציבור במערכת אכיפת

ק ומנגד, לבאר את העובדות בשל החשש שתוצאת ההליך מבטאת פגיעה בערך השוויון בפני החוק.

ובתו הציע המבקש להסתפק תחילה בחומר החקירה בכתב הכולל בין היתר את השאלות שהוצגו לנחקרים השונים ואת זכות שניתנו, ובהמשך, יוכל המבקש לשוב ולבקש תיעוד חזותי של חלקים מהחקירה, אותם ימצא רלבנטיים, ולמשיבים תישמר ת להתנגד למסירתם.

והכרעה

שה לפרסום תיעוד החזותי

13 לחוק חקירת חשודים שכותרתו "**איסור פרסום קלטת - עונשין**" מצריך את אישור בית המשפט לצורך פרסום "**תיעוד י או קולי של חקירה, כולו או חלקו**".

ת חוק חקירת חשודים היא בעיקרה הבטחת תקינותם של הליכי חקירת חשודים והבטחת השמירה על זכויותיהם. תיעוד חקירה החוק נועד לקיים בקרה שיפוטית על הליכי חקירה ועל נסיבות מסירת הודאות של חשודים במהלך החקירה.

13 לחוק חקירת חשודים אינו אוסר על פרסום תיעוד תכנה של חקירה ככלל, אך קובע כי תיעוד קולי או חזותי, מצריך היתר מ בית המשפט. תכליתו של הסעיף להגן על כבודו ופרטיותו של הנחקר והן על טוהר ההליך השיפוטי (ראו: בש"פ 4275/07 **ת השידור נ' מדינת ישראל** (17.9.07) להלן - **עניין זדורוב**).

ת איסור על פרסום תיעוד קולי או חזותי של חקירה, בשונה מפרסום תיעוד בכתב של חקירה נעשה בראש ובראשונה על-מנת על פרטיותו של נחקר. חקירה פלילית מהווה פעמים רבות נקודת שפל בחייו של אדם, ופרסום קולי או חזותי של אדם במצב גלולה להוות פגיעה קשה בכבודו ובפרטיותו.

תו הנוספת של האיסור טמונה בהגנה על טוהר ההליך השיפוטי ועל אכיפת החוק, בשל החשש שידיעתם של נחקרים על תו בציבור של תיעוד חזותי או קולי של עדותם או הודעתם במשטרה, תרתיע מלשתף פעולה בהליכי החקירה.

קולים אלו, מתן היתר לפרסום תיעוד קולי או חזותי שלא לצורך התכליות לשמן נחקק סעיף 13 לחוק חקירת חשודים, ייעשה רים חריגים ובמשורה, כפי שנקבע בפסיקת בית המשפט העליון. בע"פ 10994/08 **מדינת ישראל נ' תורג'מן** (14.5.09) - **עניין תורג'מן**) נאמרו הדברים הבאים:

"האיסור בסעיף 13 לחוק מדבר בפרסום תיעוד חזותי או קולי של החקירה בלבד. פרסום תוכן

עמוד 3

חקירה משטרית במדיום שאינו חזותי או קולי אינו אסור על-פי סעיף 13 לחוק. ההנחה הטמונה בהסדר זה היא כי, בהעדר מגבלות אחרות לפרסום תוכן החקירה על-פי הוראות דין אחרות, הצגה לעיני הציבור של תוכן מילולי של חקירה באמצעות תמליל אינה פוגענית במידה כזו המצדיקה את איסור פרסומה, בהתחשב בעקרונות חופש הביטוי, חופש הפרסום ופומביות הדין, המושרשים עמוק בשיטה המשפטית החוקתית בישראל. לעומת זאת, הערך המוסף של פגיעה הכרוכה בפרסום חזותי או קולי של התנהלות החקירה על פני פרסום תמליל החקירה, הוא בעל משקל משמעותי, המצדיק איסור פרסום של תיעוד החקירה במדיומים אלה, בכפוף להיתר שיפוטי לפרסום במקרים בהם איזון השיקולים מטה את הכף לכך. הפער האיכותי בין פרסום התוכן המילולי של החקירה, לבין פרסום תיעוד חזותי או קולי שלה מבחינת פוטנציאל הפגיעה הטמון בו מצדיק, לגישת המחוקק, את הטלת האיסור האמור."

ו להכריע בשאלה האם להתיר פרסום מכוח סעיף 13 לחוק חקירת חשודים, נדרש בית המשפט לערוך איזון בין הערכים טרסטים העומדים משני צדיו של המתרס, כפי שנפסק בעניין תורג'מן, השונה מן המקרה שלפנינו, אך שופך אור על השיקולים בית המשפט לשקול בבואו ליתן החלטה:

"סוגיית הפרסום ברבים של קלטת חקירה כורכת עמה, אפוא, התנגשות בין עקרונות חשובים, מהם בעלי היבטים המשיקים לעקרונות יסוד של השיטה, ולזכויות אדם בעלות מעמד חוקתי. מתמודדים אלה מול אלה אינטרסים של הגנה על פרטיותם וכבודם של הנחקרים ושל צדדים אחרים שעניינם עולה בחקירה, העלולים להיפגע מחשיפה בציבור של חומר חקירה הקשור בהם. כן עולים שיקולים של מניעת פגיעה במוסד החקירה הפלילית ובנכונות עדים פוטנציאליים להעיד, מחשש לפרסום עתידי ברבים של חומר חקירה הנוגע אליהם. מתלווים לכך שיקולים של הבטחת תקינות ההליך השיפוטי הפלילי והגנה מפני חשיפתו ל"משפט הציבור" בטרם ניתנה הכרעה שיפוטית. מנגד, ניצב עקרון פומביות הדין, הנגזר מעקרונות חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת, העומדים בתשתית המשטר החוקתי-דמוקרטי, וביסוד פעולתן התקינה של מערכות השלטון. עקרון פומביות הדין נועד לחשוף לעיני הציבור את ההליכים השיפוטיים, ובכללם גם את חומר הראיות שהוצג במשפט. הוא נועד, בין היתר, לאפשר ביקורת ציבורית קונסטרוקטיבית בדבר סטיות מהתנהלות תקינה של רשויות השלטון, ולאפשר בצידה תיקון ליקויים ושיפור דרך פעולתם של הגופים הציבוריים."

הדין שניתן בע"פ 2476/15 רשות השידור (בפירוק) נ' מדינת ישראל (5.4.16), מרכז שורה של שיקולים שנקבעו קה, אותם על בית המשפט להעמיד לנגד עיניו, בבואו להכריע בבקשה להתיר פרסום לפי סעיף 13 לחוק חקירת חשודים:

"ראשית, נקבע כי "על בית המשפט לשוות לנגדו כי הכלל שקבע המחוקק לעניין זה הינו באיסור הפרסום, וכי התרתו אמורה להיות מסווגת כחריג לכלל" (עניין זדורוב, עמ' 13). על מבקש ההיתר לשכנע כי מתקיימות נסיבות מיוחדות ואינטרס משמעותי המצדיקים חריגה מהכלל. העניין בולט לנוכח סעיף 68 לחוק בתי המשפט, לפיו נקודת הפתיחה היא הפוכה. לאמור, הכלל הוא פומביות הדין ויש להצביע על עילה להגבילה.

שנית, לנוכח התכלית של הגנה על כבודם ופרטיותם של הנחקרים, יש להביא בחשבון את עמדתם. כך, התנגדות הנחקר לפרסום מהווה שיקול נכבד שלא להתיר את הפרסום (ראו עניין זדורוב, סעיף 2 בפרק "שיקול דעת בית המשפט על פי סעיף 13"). מן הצד השני, אין די בהסכמת הנחקר לפרסום שכן יש להמשיך ולבחון את שאר התכליות העומדות ביסוד האיסור (שם). ראו גם עניין תורג'מן, פסקה 56).

שלישית, כפי שעולה במפורש גם מעניין זדורוב ומעניין תורג'מן, ובאופן המתיישב עם לשונו הרחבה של סעיף 13 לחוק חקירת חשודים - בהחלטה האם לאסור על הפרסום יש להביא בחשבון גם את האינטרסים של צדדים שלישיים, שאינם הנחקרים, העלולים להיפגע מהפרסום ולשקול את טובתם.

רביעית, יש לתת את הדעת לשלב הדיוני בו מצוי ההליך המשפטי. ככל שמדובר בשלב מוקדם יותר, כך תיטה הכף לעבר איסור פרסום החקירה, מחשש להשפעה על ניהולו התקין של המשפט וטוהר ההליך. יחד עם זאת, ברי כי אין בכך כדי להוביל בהכרח למסקנה כי פרסום יותר בשלבים מתקדמים של ההליך, ובייחוד לאחר שהסתיים. בנקודת הזמן הזו, יש לאזן בעיקר בין אינטרס הפומביות לבין הגנה על פרטיות המעורבים בחקירה - במעגלים הקרובים והרחוקים יותר (עניין תורג'מן, פסקאות 51-54).

חמישית, יש לשקול את מידת העניין הציבורי שבבסיס בקשת הפרסום. "העניין הציבורי לצורך היתר פרסום קלטת חקירה צריך להיות בעל משקל ומשמעות, שיש בהם כדי לגבור על הזכות לפרטיות של נחקרים, עדים וצדדים שלישיים שעלולים להיפגע מהפרסום. לאור האינטרסים המתמודדים בסוגיה זו, לא די בכך ש"העניין לציבור" בפרסום יהיה ערטילאי. נדרש, כי פרסום קלטת החקירה יהיה בעל חשיבות ממשית לצורך בחינת התנהלות הגורם השלטוני, והמשטרה בכללו, וכי ישרת אינטרס ציבורי חשוב וממשי" (שם, פסקה 55).

שישית, סוגיית המידתיות. עניין זה עדין. ניתן לסבור כי היקף איסור הפרסום בסעיף 13 לחוק חקירת חשודים מוגבל מטבעו. דהיינו, האיסור מתייחס לתיעוד חזותי או קולי ולא לעצם פרסום תוכן החקירה או המלל שלה בדרכים אחרות. אף לכך יש חשיבות בבוא בית המשפט לשקול את הדברים..."

בות העניין ולאחר ששקלתי את הבקשה, אקבע כי דינה להידחות מהטעמים המצטברים הבאים:

משיבה 2 מתנגדת לפרסום חקירתה, וסבורה שהאינטרס העומד מאחורי הבקשה הוא רצון לבזותה ולספק את יצר המציצנות מגיש הבקשה. שיקול זה, אף אם אינו בעל כוח מכריע, יש לו משקל נכבד בהחלטה, ואין זה המקרה המצדיק התרת פרסום התנגדות הנחקר בשל "טעמים מיוחדים בחריגותם" (עניין זדורוב).

צורך סטייה מהכלל הקבוע בסעיף 13 לחוק חקירת חשודים, על בית המשפט להשתכנע בקיומו של אינטרס ציבורי מיוחד. כפי שסק"ב ע"פ 2476/15 שאזכר לעיל, אין די בטענה ערטילאית שיש עניין לציבור ונדרש להוכיח כי פרסום התיעוד החזותי יהיה

חשיבות ממשית. המשיבה 2 אינה נבחרת ציבור ולא שימשה בתפקיד ציבורי בזמנים הרלבנטיים לכתב האישום. עצם היותה ראש ממשלה מכהן בעת ביצוע העבירה, ועניינו של הציבור במהלכה ובהתנהלותה, אינם בגדר אינטרס ציבורי מיוחד, שבכוחו לאחור את הכלל האוסר פרסום תיעוד חקירה לפי סעיף 13 לחוק חקירת חשודים. בשונה מפרסום חומר חקירה מילולי, חזותי או קולי הוא בעל פוטנציאל נזק גבוה יותר, ובית המשפט יתירו רק כאשר מנגד עומד ערך ראוי ונימוקים כבדי משקל דיקים את מחיר הנזק שייגרם בפרסום התיעודי או החזותי. אין זה המצב בבקשה שלפניי.

שא תקינות ההליך החקירתי והשיפוטי הם אכן נושא בעל חשיבות ציבורית, אם כי לא ברורה נפקותה של הטענה וכיצד יועיל תיעודה החזותי של החקירה לצורך בחינת התנהלותן של רשויות אכיפת החוק בהליך שלפניי.

מן חולק בדבר זכותו של אדם לכבוד, גם בהיותו במעמד נחקר. על כך עמד בית המשפט בע"פ 5127/11 **רשות השידור נ' רון** (10.10.11) בציינו כי תכלית הוראת סעיף 13 לחוק חקירת חשודים למנוע בגבולות הראויים את השפלתו ורמיסת כבודו חקר הנלוות דרך כלל, לפרסום תמונתו וקולו של נחקר, בעת חקירתו. תכלית זאת שעניינה שמירה על כבודו של הנחקר, ש החוק להגשים בכל הזמנים הרלבנטיים, לפני המשפט, במהלכו ולאחר שהסתיים.

הובא לפניי ולא מצאתי טעם מיוחד המצדיק את התרת פרסום תיעוד חקירתה של המשיבה 2, במחיר הפגיעה בערך כבוד, הכרוך במתן ההיתר המבוקש.

גם חלק זה, יש לקבוע כי בנסיבות העניין, לא שוכנעתי בקיומם של אינטרסים משמעותיים ונסיבות מיוחדות, נחם לגבור על הנזק שעלול להיגרם לערך תקינות ההליך המשפטי, ועל הפגיעה בערך החוקתי של כבוד האדם, כך, הבקשה לפרסום תיעודה החזותי של החקירה - נדחית.

שה לעיון בתוכן המילולי של החקירה

שנתו עתר המבקש להעביר לעיונו את חומר החקירה המילולי שנאסף בחקירה המשטרית שהובילה להליך שלפניי. לטענתו, הגשת בקשתו לבית המשפט פנה למשיבה 1 בבקשה להמצאת החומר לעיונו, אך בקשתו נדחתה בנימוק שהחומר המבוקש יימסר לעיונו בכפוף לצו שיפוטי.

יבה 2 הפנתה לנימוקי התנגדותה מיום 10.9.19 והוסיפה שיש לדחות את הבקשה משלא הצביע המבקש על אינטרס לגיטימי לת חומרי החקירה, המצדיקים פגיעה בפרטיותה ובפרטיותם של צדדים שלישיים, אשר עלולים להיפגע מחשיפת חומרי החקירה שים.

בחה מיום 3.12.2019 לבית המשפט, הפנתה המשיבה 1 לנימוקי התנגדותה שניתנו בחלקה של הבקשה המתייחס לפרסום יוד החזותי.

ר שעייתי בבקשה ובתגובות הצדדים, ראיתי לדחות גם חלקה זה של הבקשה.

החקירה בו מתבקש העיון, לא הוגש לבית המשפט שכן ההליך לא נוהל להוכחות.

רים מסוג זה התייחס בית המשפט המחוזי בחיפה בתפ"ח (מחוזי-חיפה) 46899-05-12 מדינת ישראל נ' אגבאריה (2.11.2017)) בקבעו כדלקמן: "חומר החקירה הכולל אינו נמצא בבית המשפט. הוא לא הוגש לבית המשפט, והדרך לעיין לצלמו היא על ידי פנייה לגורמי האכיפה, ששיבו בוודאי לפי הנחיית פרקליט המדינה 14.8. ככל שהמבקש לא יהיה זנה מהתשובה, יפנה בעתירה כנגד ההחלטה. אין מקום, שבית המשפט שדן בתיק הפלילי יתן החלטה בעניין חומר זה שמעולם לא הוגש לו, לבקשת נפגע עבירה". במקרה זה המבקש היה בעל אינטרס קרוב יותר, בהיותו נפגע העבירה.

"פ" 11642-12-12 (מחוזי-חיפה) מדינת ישראל נ' קבלאן (22.11.2017) דן בסוגיה זו והגיע לתוצאה זהה.

רונה דן בג"צ (בג"צ 4922/19 אפרים נוה נ' מדינת ישראל (9.12.2019)) בזכות העיון, תחולתה על גורמים שונים ויזויה. בפסק דין זה סוקר בית המשפט העליון את מסלולי הגילוי והעיון בדין הפלילי, לרבות זכויותיהם של מבקשים בעלי רסים שונים, ואף ממנו לא עולה תמונה שונה.

כות העניין ומאחר שהמבקש לא הצביע על מקור סמכות להורות למשיבה 1 לחשוף בפניו את חומר החקירה המילולי, יש גם חלקה זה של הבקשה.

דבר

טעמים שהובאו לעיל, הבקשה על שני ראשיה נדחת. מזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, 15.1.2020 בהעדר הצדדים.